

Vellykket med nasjonale prøver i Sveits

En norsk delegasjon besøkte universitetet i Bern for å hente lærdom av hvordan Sveits i 2011 innførte nasjonale prøver for medisinstudenter.

De fire norske, medisinske fakultetene er i en prosess med definering av nasjonale læringsmål for den medisinske grunnutdanningen. Dette faller sammen med at Kunnskapsdepartementet ønsker å heve kvaliteten på universitets- og høyskoleutdanningene, og ett av de foreslåtte tiltakene er å innføre nasjonale eksamener. Departementet har nylig foreslått å innføre en generell hjemmel til å pålegge utdanningsinstitusjoner å avholde nasjonale deksamener i enkelte fag i høyere utdanning.

– Dette er bakgrunnen for at prosjektgruppen i Legeforeningen, som arbeider med grunnutdanningen, nylig besøkte gruppen ved universitetet i Bern som står bak planlegging og implementering av nasjonal eksamen i Sveits, sier Åse Brinchmann-Hansen fagsjef i medisinsk pedagogikk i Legeforeningen og medlem av prosjektgruppen.

Lokale tilpasninger

I Sveits tok planleggingen og implementeringen fire år. På forhånd var det utarbeidet felles, nasjonale læringsmål for utdanningene ved de fem fakultetene. Målene ble revidert i forbindelse med innføringen av en statlig eksamen. Dagens mål bygger i noen grad på de nederlandske nasjonale målene og det kanadiske rammeverket for målbeskrivelser (CAN MED).

– De sveitsiske fakultetene har stor grad av faglig autonomi, og representanter for utdanningene uttaler at fakultetene kan gjøre lokale tilpasninger i studieplanene uten at dette influerer på den nasjonale eksamenen. I Norge har nettopp en av bekymringene for et pålegg om felles, nasjonal eksamen knyttet seg til tap av faglig autonomi og innskrenket mulighet til å adoptere lokale særtrekk i studiene, sier Brinchmann-Hansen.

Sissel Guttormsen informerer om den sveitsiske modellen. I bakgrunnen skimtes Even Holth Rustad, Marit Halonen Christiansen og Åse Brinchmann-Hansen fra den norske delegasjonen. Foto: Norbert Braun

Kombinasjon bachelor/master

Bolognaprosessen er implementert i Sveits, gjennom en bachelor/master kombinasjon. Etter at den nasjonale eksamenen ble innført, er det ingen av fakultetene som har avsluttende eksamen. De har isteden siste eksamen på 5. studieår, sisteåret avsluttes med masteroppgave. Dersom man består denne, kan man gå opp til den nasjonale eksamenen, FLE (Federal licencing exam). Man må bestå FLE for å kunne jobbe klinisk og for å spesialisere seg. Uten denne har man selvsagt sin mastergrad i medisin, og kan jobbe innen forskning.

Rettferdig system

Brinchmann-Hansen forteller at den nasjonale eksamenen består av flervalgs-oppgaver (FVO eller multiple choice questions) og en klinisk stasjonseksamen (OSKE – objektiv strukturert klinisk eksamen). Fakultetene mener begge eksamensformene dekker store deler av pensum. Det som ikke dekkes, blir testet på lokale prøver og eksamener.

– Studentene opplever systemet rettferdig og at de blir testet på relevant stoff. Ideen med nasjonal eksamen er å sikre høy grad av validitet og reliabilitet. Studentene må oppleve at det de testes på er aktuelt for legeryrket og sentralt i forhold til pensum, og at karaktervurderingene de får ikke er tilfeldige og preget av usikkerhet, sier hun.

Karakterskalaen til nasjonal eksamen er bestått/ikke bestått. Kun i de tilfeller der studenten stryker etter andre eller tredje forsøk, gis en mer utfyllende vurdering.

Norsk kvinne i førersetet

Det står en norsk kvinne bak innføringen av nasjonal eksamen i Sveits, professor Sissel Guttormsen, Dr. philos og direktør ved Institutt für Medizinische Lehre (Institutt for Medisinsk Undervisning) ved universitetet i Bern. Hun ledet styringsgruppen som planla og implementerte nasjonal eksamen i Sveits.

– Dette har vært et krevende, men morsomt prosjekt. Alle fakultetene føler de har blitt bedre med denne ordningen, og så hjelper det at alle har litt konkurranselyst, sier Guttormsen. Hun legger til at nøye planlegging har gjort at det på de første fire årene ikke har hatt noen store problemer eller klager på eksamenen.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

DEN NORSKE
LEGEFORENING

Sentralstyret 2013–15

President Hege Gjessing

Visepresident Jon Helle

Synnøve Bratlie

Marit Halonen Christiansen

Christian Grimsgaard

Ivar Halvorsen

Kristian Hamandsen

Marit Hermansen

Kari Sollien

Sekretariatsledelsen

Generalsekretær Geir Riise

Samfunnspolitisk avdeling,
avdelingsdirektør Jorunn Fryjordet

Jus og arbeidsliv,
avdelingsdirektører
Lars Duvaland
Frode Solberg

Medisinsk fagavdeling, avdelings-
direktør Bjarne Riis Strøm

Økonomi- og administrasjons-
avdelingen, avdelingsdirektør
Erling Bakken

Postadresse

Den norske legeforening,
Postboks 1152 Sentrum,
0107 Oslo

Besøksadresse

Legenes hus, Akersgt. 2,
inngang fra Christiania torv, Oslo

Telefon: 23 10 90 00
Faks: 23 10 90 10

Oversikt over sentralstyrets
epostadresser, se
legeforeningen.no/sentralstyret
Ansattes epostadresser finnes på
legeforeningen.no/kontakt